

ACTA – RESUM DE LA 3a SESSIÓ DEL GRUP DE TREBALL "ÚS DE L'ESPAI PÚBLIC" DEL CONSELL MUNICIPAL TURISME I CIUTAT

Data: Dijous, 16 de març de 2017

Hora: 18h

Lloc: Sala Món de la seu central de Barcelona Activa (C/ Llacuna, 162)

Assistents

Membres del CTiC

- Joan Callís, expert
- Angel Díaz, expert
- Joan Itxaso, Associació de Veïns de la Sagrada Família
- Josep Anton Rojas, Consorci Turisme de Barcelona

Altres participants:

- Alba Vidal, Tècnica municipal
- Xavier Suñol, Tècnic municipal
- Marta Tria, Direcció de turisme

Secretaria tècnica:

- Secretaria CTiC, Rosa Bada, Sílvia Susana Flores
- Momentum^{co}, Joan Casals i Irene Humet

Persones excusades:

- Ignasi Armengol, Tècnic municipal
- Joan Balañach, Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB)
- Jordi Camina, Som Paral·lel
- Josep Maria Carreté, Fundació Joan Miró
- Pere Chias, Gremi de Restauració de Barcelona
- Hortènsia Fernández, Ecologistes en Acció
- Joan Igual, Micro, petita i mitjana empresa de Catalunya (PIMEC)
- Pere Mariné, Associació de Veïns del Poble nou
- Ricard Martorell, Associació Catalana de Professionals del Turisme (ACPT)

- Mònica Mateos, Gerent Districte Ciutat Vella Pere Chias, Gremi de Restauració de Barcelona
- Eloi Morte, Micro, petita i mitjana empresa de Catalunya (PIMEC)
- Roger Pallarols, Gremi de Restauració de Barcelona
- Nuria Paricio, Barcelona Oberta
- Helena Puig, Associació Catalana de Professionals del Turisme (ACPT)
- Concepció Romero, Gremi d'Hotels de Barcelona (GHB)
- Manuel Romero, Associació de Veïns del Coll
- Martí Sarrate, Associació Catalana d'Agències de Viatges Especialitzades (ACAVE)
- Vicenç Tarrats, Comissions Obreres (CCOO)

Desenvolupament de la sessió

Benvinguda i context

Rosa Bada dóna la benvinguda, agraeix l'assistència als participants i explica l'ordre del dia previst, que consta de tres exposicions i un espai de debat en plenari.

1. "Massificació turística" Joan Itxaso (AAVV Sagrada Família)

Joan Itxaso presenta una sèrie de dades calculades per l'Associació de Veïns, per tal d'intentar objectivitzar la massificació turística que pateix l'entorn de la Sagrada Família i que comporta importants impactes en els àmbits de la mobilitat, la contaminació, el teixit comercial i l'habitatge. Destaca que al llarg de la segona dècada del segle XXI, ha experimentat un creixement molt fort. Comparteix la sensació que es té des de l'Associació de Veïns de que existeix una elevat grau d'opacitat al voltant de tot allò que passa dins del Temple i remarca que des de la mateixa associació s'ha demanat moltes vegades un estudi de la capacitat de càrrega, però fins a ara no l'han obtingut. Presenta unes "ràtios de massificació" aproximades i un reguitzell de "mesures pal·liatives", algunes de les quals ja s'han anat implantant darrerament. Finalment presenta els principals impactes que pateix la zona, destacant-ne el fenomen de la gentrificació, conseqüència de l'elevada presència d'habitatges d'ús turístic, legals i il·legals, fet que ha contribuït a importants pujades del preu dels lloguers, tant d'habitatge com de locals. Acaba la presentació llistant les cinc mesures prioritàries que es podrien implementar a curt termini.

2. "Actuacions en marxa a l'entorn de la Sagrada Família" Alba Vidal (Aj. Barcelona)

Alba Vidal felicita a Joan Itxaso per la seva presentació i explica que des de l'Ajuntament s'estan analitzant dades per tal d'extreure'n informació i així poder adoptar mesures. Destaca que el Big Data pot ajudar a augmentar el coneixement i posa com a exemple l'estudi pilot que presentarà posteriorment Xavier Suñol. Reconeix que efectivament l'entorn de la Sagrada família és una zona d'alta massificació i comenta que l'Ajuntament disposa ja d'un pla d'acció que inclou tant els veïns com els operadors municipals i els districtes, però no el Temple ni altres operadors (autocars, guies, agències de viatges, ...). Comenta també que ja s'han dut a terme algunes mesures, algunes encaminades a la pacificació i remarca que cal pensar en impulsar activitats a aquestes zones per tal d'afavorir que siguin aprofitades pels veïns i no absorbides pels turistes. Explica que actualment s'estan duent a terme reunions amb una multiplicitat d'agents que intervenen al barri o districte per tal que tothom senti les veus de la resta. Destaca que s'està en un moment de transició en el procés de creació d'una nova governança, que hauria de ser permanent en el temps, incloure tots els operadors implicats i

disposar de capacitat per a prendre mesures. Acaba la seva intervenció comentant que si fins ara s'han pres mesures de contenció de flux, creu que a partir d'ara cal treballar amb els operadors per implementar mesures conjuntament en benefici de la sostenibilitat de la destinació.

3. "Projecte pilot: IOT&Big Data - Tourism Management" Xavier Suñol (Aj. Barcelona)

Xavier Suñol felicita a Joan Itxaso per la seva presentació, destacant que es tracta d'un molt bon anàlisi. Comenta que les dades turístiques són molt costoses d'extreure, generalment a través d'enquestes, però no hi ha un retorn ràpid per a poder tenir temps de reacció i adoptar mesures en funció del resultat. En aquest sentit emmarca l'experiència pilot assajada en el Big Data com a font alternativa de generació de coneixement a partir de traces digitals i informació anònima.

Comenta que a nivell macro de ciutat, s'utilitzen principalment tres fonts diferents:

- a) xarxes socials (geoposicionament)
- b) operadores telefòniques (informació sobre fluxos)
- c) targetes crèdit (informació sobre despesa)

Explica que a l'entorn de la Sagrada Família s'ha dut a terme un estudi pilot de recollida i anàlisi de dades amb un major grau de precisió. Concretament, es van recollir dades durant una setmana del mes de juliol de l'any 2016 mitjançant la instal·lació de tres tipus de sensors:

- Càmeres 3D: Sistemes precisos de poder comptabilitzar gent que es mou i amb una fiabilitat del 97%.
- Sensors wifi: passivament capten els smartphones que passen al voltant d'uns 50m (als Androids els capta sense wifi obert, en canvis als iOS, sí que han de tenir el wifi obert, però es considera que els usuaris d'aquests smartphones solen anar amb wifi obert a qualsevol moment)
- GSM: un únic sensor, més sofisticat que capta una àrea molt més ampla (aprox 300m) i identifica la procedència de la SIM, i, per tant, la nacionalitat.

L'objectiu del projecte és validar l'obtenció de dades i intentar ser capaços de definir sistemes útils per a la presa de decisions. Remarca que fins el moment es capten smartphones, però interessa poder traduir la informació a persones i per aquest motiu s'ha treballat un algoritme de processament de les dades.

Considera que seria interessant creuar aquestes dades amb les de l'interior del Temple, que sí que se sap que també tenen sensors per a mesurar la càrrega, i estudien la nacionalitat que més visita, ... Presenta els resultats preliminars i conclou que s'ha d'anar perfeccionant la tècnica. Valora molt positivament que la informació sigui en temps real, ja que si es detecta aglomeració en un lloc concret, es pot actuar a l'instant en cas que sigui necessari.

Intervencions dels assistents

Acabades les presentacions, Rosa Bada obre una ronda d'intervencions per a expressar preguntes, reflexions o aportacions.

Josep Anton Rojas pregunta si es disposa d'alguna dada que permeti saber quin percentatge de visitants de la Sagrada Família són turistes que provenen de la costa. Xavier Suñol respon que encara no, però bé que hi ha en marxa un projecte amb la Diputació de Barcelona amb aquesta finalitat.

Alba Vidal considera que seria molt potent poder disposar en temps real del nombre de persones que estan dins la Sagrada Família, el nombre de visitants que arriben en autocar a les rodalies, les arribades en metro o autobús turístic, i informació sobre els fluxos, per poder

prendre decisions. Xavier Suñol a mode de conclusions, llista els tres principals reptes actuals en aquest àmbit, que són:

- Passar de la percepció a la generació d'informació quantitativa i qualitativa
- Contrastar les dades recollides i els càlculs realitzats amb informació del Temple
- Poder arribar a prendre decisions al moment en base a disposar de dades en temps real.

Angel Díaz explica que al Palau Moja hi ha també instal·lat un sensor GSM i que existeix la idea de monitoritzar les Rambles. S'està treballant en la identificació dels llocs més òptims on instal·lar sensors i / o antenes, i en els algorismes de processament de dades, per tal que siguin útils per ajudar a la presa de decisions. Alba Vidal considera que, tot i tractar-se d'un espai públic, cal imaginar-ho com un espai tancat en el qual establir certs protocols per a la presa de decisions en base a les dades en temps real. També remarca la necessitat de disposar d'una governança compartida.

Angel Díaz comenta que amb el coneixement generat a través del processament del Big Data es poden desenvolupar diferents sistemes de gestió, i posa l'exemple de plantejar preus diferents per franja horària o en funció del grau d'aglomeració. Alba Vidal remarca que el principal tema clau és la governança d'un espai com aquest, ja que ha d'estar liderat per algú amb capacitat per a la presa de decisions. Joan Callís apunta que, sense cap dubte, aquest líder ha de ser l'Ajuntament de Barcelona.

Joan Itxaso troba molt interessant totes aquestes innovacions, però insisteix en que cal prendre mesures a curt termini, ja que la situació és insostenible i existeix la percepció al barri que el Temple s'aprofita i surt beneficiat de totes les polítiques municipals que s'estan duent a terme. Compara el fet que les terrasses dels locals paguen per tenir llicència d'ocupació de l'espai públic mentre que el Temple ocupa tota la vorera amb les cues i no paga res. El Temple no participa dels problemes del Barri i el que passi fora del Temple no li preocupa. Segons ell, el problema central que té el Temple és la pròpia Junta i estableix que l'única solució és cercar una certa coresponsabilitat.

Recorda que el Temple no paga impostos i proposa plantejar imposar-li una taxa turística per almenys ajudar a mitigar les despeses que li suposa a l'Ajuntament de Barcelona les mesures de mitigació de l'impacte de la massificació sobre l'espai públic. També considera que cal actualitzar l'estudi de capacitat del Temple, en cas que n'existeixi un, per intentar limitar el nombre d'entrades al Temple.

Joan Callís comenta que el problema és la suma dels que estan dins i fora del Temple, i que per tant, encara que es limitin les entrades al Temple no se solucionaria la massificació, perquè sempre hi haurà gent a fora visitant el Temple. Xavier Suñol també considera que no hi ha una relació automàtica entre reduir el nombre de visites al Temple, i que es redueixi la massificació a l'exterior. Josep Anton Rojas se suma a la mateixa opinió que limitant les entrades no se solucionarà el problema de congestió de l'espai exterior. Cada cop hi ha més turistes i el repte real és saber regular-ne el flux.

Alba Vidal explica que va assistir a una sessió del programa FuTurisme amb joves emprenedors que creaven projectes en l'àmbit turístic, i que li va sobtar que aquests creadors no veien impactes positius en el turisme, sinó més aviat impactes negatius. Considera que cal trobar les mesures idònies per tal que hi hagi una compensació a les zones d'alta aflluència i concentració per contrarestar els impactes negatiu que els hi genera el turisme. Xavier Suñol afegeix que els joves emprenedors el que demanen sobretot, és que hi hagi un retorn social.

Joan Callís considera que limitar les entrades no soluciona necessàriament el problema i posa l'exemple del Parc Güell, en el qual ha millorat la mobilitat, però no tant com sovint s'explica. Comenta que la Sagrada Família és un centre religiós i que per tant, quan estigui acabat encara atraurà a més gent. És la gran icona de Barcelona i per tant cal és lògic que atregui a més de 10 milions de visitants l'any. Segons el seu parer, algunes de les mesures factibles a tenir en compte són destinar part del impost turístic (IEET) a la gestió, per donar servei a veïns i turistes, i a construir un habitatges socials. Cal gestionar bé el turisme i no tant promocionar-lo.

Considera que el producte turístic no s'ha cuidat, i s'ha anat deteriorant. Recorda que les expectatives són que rebrem més volum de persones, i per tant cal centrar-se en regular aquests fluxos actuals de la Sagrada Família com s'ha fet amb la mobilitat del Parc Güell. Proposa redistribuir els pàrquings d'autocars, ja que el fet que estiguin concentrats provoca fluxos molt potents de turistes que col·lapsen els dos carrers que uneixen el pàrquing amb el Temple. Xavier Suñol creu que la clau és reduir en nombre d'autocars. Joan Callís afegeix que això ja es fa en altres ciutats.

Ángel Díaz pregunta si se sap quanta gent ve a Barcelona a veure la Sagrada Família. Posa en valor el fet que Barcelona ha estat una de les poques ciutats que han estat capaces de crear una icona en els darrers 20 anys. No veu clar que des del Consell es pugui decidir quanta gent ha d'entrar o no a la Sagrada Família, en canvi apunta que sí és responsabilitat municipal gestionar la realitat existent. Planteja la possibilitat de peatonalitzar alguns carrers o d'imposar una taxa als autocars que transporten turistes. Xavier Suñol contesta que no hi ha estudis de les intencions dels turistes, però sí se sap quin percentatge de turistes han visitat el Temple al llarg de la seva estada. Repeteix la idea que no existeix una relació automàtica entre disminuir el nombre de visites al temple i disminuir la massificació de l'entorn, però alhora accepta que no es pot negar que hi pot haver alguna relació de vasos comunicants entre l'exterior i l'interior.

Josep Anton Rojas expressa la seva admiració per la presentació sobre Big data, i considera interessant deixar els sensors per poder prendre decisions segons les dades en temps reals.

Proposa establir check-points o taxes específiques pels autocars que venen de la costa. Pel que fa als turistes, no es mostra partidari d'instaurar noves taxes, per bé que considera que l'IEET actual és molt baix i existeix molt marge per incrementar-lo. Proposa establir un tram municipal que es pogués anar incrementant.

Joan Itxaso denuncia que el Temple mai ha participat ni ha volgut participar en cap fòrum de debat, ja que considera que va seguint la seva estratègia que és augmentar ingressos per acabar les obres l'any 2026, sense mostrar cap coresponsabilitat amb l'entorn.

Joan Callís considera que les sessions del Consell són interessants, però remarca que costa veure'n resultats tangibles. Proposa centrar-se en obtenir un "quick win" i que aquest podria ser el fet de dedicar una part de l'IEET a la gestió dels espais més massificats.

Sense més intervencions es dona per acabada la sessió.